

BÀI 21

TRỊNH - NGUYỄN PHÂN TRANH

Từ đầu thế kỉ XVI, nhà Hậu Lê bắt đầu suy yếu. Vua chỉ bày trò ăn chơi xa xỉ suốt ngày đêm và xây dựng cung điện, do vậy nhân dân mỉa mai gọi vua Lê Uy Mục là “vua quý”, vua Lê Tương Dực là “vua lợn”. Quan lại trong triều thì chia thành phe phái, đánh giết lẫn nhau để tranh giành quyền lợi. Đất nước rơi vào cảnh loạn lạc.

Năm 1527, nhân tình hình đó, Mạc Đăng Dung là một quan võ, đã cầm đầu một số quan lại cướp ngôi nhà Lê, lập nên triều Mạc. Năm 1533, Nguyễn Kim (một quan võ triều Lê) tìm một người thuộc dòng dõi nhà Lê đưa lên ngôi, lập một triều đình riêng ở vùng Thanh Hoá. Sử cũ gọi đây là Nam triều để phân biệt với Bắc triều của nhà Mạc ở phía bắc. Đất nước bị chia cắt. Nam triều và Bắc triều đánh nhau, gây ra một cuộc nội chiến kéo dài hơn 50 năm. Mãi đến năm 1592, Nam triều chiếm được Thăng Long, chiến tranh Nam - Bắc triều mới được chấm dứt.

Lược đồ địa phận Bắc triều - Nam triều và Đàng Trong, Đàng Ngoài

Tướng giang sơn lại được thống nhất, nào ngờ, khi Nguyễn Kim chết, con rể là Trịnh Kiểm lên thay đã nắm toàn bộ triều chính. Con của Nguyễn Kim là Nguyễn Hoàng được cử vào trấn thủ vùng Thuận Hoá, Quảng Nam đã xây dựng lực lượng và chiến tranh giữa hai thế lực bùng nổ.

Trong khoảng 50 năm, họ Trịnh và họ Nguyễn đánh nhau bảy lần. Vùng đất miền Trung trở thành chiến trường ác liệt. Cuối cùng hai bên phải lấy sông Gianh (Quảng Bình) làm ranh giới chia cắt đất nước. Đàng Ngoài từ sông Gianh trở ra, Đàng Trong từ sông Gianh trở vào. Ở Đàng Ngoài, Trịnh Tùng (con Trịnh Kiểm) xưng vương, xây phủ bên cạnh triều đình vua Lê, nhân dân gọi là “vua Lê - chúa Trịnh”.

– Hãy chỉ trên lược đồ giới tuyến phân chia Đàng Trong và Đàng Ngoài.

Hậu quả của các cuộc tranh giành quyền lực của các phe phái phong kiến đổ dồn lên đầu người dân cả hai miền. Đất nước bị chia cắt. Dân ông phải ra trận chém giết lẫn nhau. Vợ phải xa chồng, con không thấy bố... Hơn 200 năm chia cắt, loạn lạc đã ảnh hưởng rất nhiều tới sự phát triển của đất nước.

Từ đầu thế kỉ XVI, chính quyền nhà Lê suy yếu. Các tập đoàn phong kiến xâu xé nhau tranh giành ngai vàng. Hậu quả là đất nước bị chia cắt, nhân dân cực khổ.

CÂU HỎI

1. Do đâu mà vào đầu thế kỉ XVI, nước ta lâm vào thời kì bị chia cắt ?
2. Cuộc xung đột giữa các tập đoàn phong kiến đã gây ra những hậu quả gì ?